A.Əsədova
magistrant
Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti
Az 1000, Bakı ş., Ü.Hacıbəyli küçəsi 68
e-mail: aysen.esedova.95@bk.ru

MƏKTƏBƏQƏDƏR YAŞLI UŞAQLARIN MİLLİ-MƏNƏVİ TƏRBİYƏSİNDƏ BAĞÇANIN AİLƏ İLƏ ƏLBİR İŞİ

Açar sözlər: *ailə tərbiyəsi, birgə fəaliyyət, uşaq bağçası*

Məqalədə uşaqların cəmiyyətə yararlı ahəngdar inkişaf etmiş şəxsiyyət kimi formalaşmasında milli-mənəvi dəyərlərin rolu, əxlaqi və iradi keyfiyyətlərin formalaşması, milli adət-ənənələrimizin uşaqların inkişafına təsiri, uşaqların vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi məsələləri nəzərdən keçirilir. Ailənin uşağın ilk tərbiyəçisi kimi qəbul edilməsi gələcəkdə təlim-tərbiyə prosesinin məzmunlu qurulması, əlverişli münasibətlərin yaranması üçün vacib amildir. Valideyn və tərbiyəçilərin ümumi səyləri uşaq haqqında məlumatların əldə olunmasına, uşağın davranışı, rəftarı, münasibətləri ilə bağlı fikir və mülahizələrin bölüşdürülməsinə, ən əsası, uşağın böyüməsi və inkişafı üçün daha əlverişli şəraitin yaradılmasına yönəldilir.

А.Асадова

СОТРУДНИЧЕСТВО ДЕТСКОГО САДА И СЕМЬИ В ОБЛАСТИ НАЦИОНАЛЬНОГО И ДУХОВНОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Ключевые слова: *семейное образование, совместные действия, детский сад*

В статье рассматриваются вопросы о влиянии национальных духовных ценностей, нравственного воспитания, о воздействии национальных обычаев и традиций, воспитания патриотического духа на развитие ребенка, полезным для общества , и на формирование его как гармонично развитой личности. Признание семьи как первого воспитателя ребенка является важным фактором для структуры содержания образовательного процесса в будущем, для создания благоприятных отношений. Родители и воспитатели совместными усилиями получают информацию о ребенке, делятся мыслями и решениями по поводу поведения ребенка, его отношений, взаимоотношений, а самое главное,

создают более благоприятные условия для роста и развития ребенка.

A.Asadova

COOPERATION OF KINDERGARTEN AND FAMILY IN THE FIELD OF NATIONAL AND SPIRITUAL DEVELOPMENT OF CHILDREN OF PRESCHOOL AGE

***Key words**: family Education, joint action, preschool*

The article discusses the impact of national spiritual values, moral education, the impact of national customs and traditions, education of the Patriotic spirit on the development of the child, useful for society , and the formation of it as a harmoniously developed personality. Recognition of the family as the first educator of the child is an important factor for the structure of the educational process in the future, to create favorable relations. Parents and care with joint efforts receive information about the child and share their thoughts and solutions about the behavior of the child, his relations, relationships, and most importantly, create a better environment for the growth and development of the child.

Ailə cəmiyyətin özəyidir. O hər bir insanın həyatında xüsusi yer tutur. Ailədə valideynlər və uşaqlar arasında mənəvi bağlılıq var. Ailənin mənəvi mədəniyyəti cəmiyyətin mənəvi mədəniyyətini əks etdirir.

Təcrübə göstərir ki, uşaqların erkən yaşdan millilik ruhunda tərbiyə edilməsi ilk öncə ailədə, sonra isə bağçada həyata keçirilir. Uşaq bağçası və ailə arasında vahidlik prinsipinin gözlənilməsi məqsədə müvafiqdir. Valideynlər uşaq bağçaları ilə əlaqədə olur və onlara dəstək göstərirlər. Uşaqların millilik ruhunda tərbiyə edilməsində valideynlər və pedaqoqlar daim əməkdaşlığı öz müsbət təsirini göstərir. Çünki uşaqların yaşadığı mühit nə qədər milli dəyərlərlə zəngin olsa uşaq daha çox əxlaqi keyfiyyətlərə, mənəvi dəyərlərə yiyələnəcək.

Valideynlər uşaqlarla keçirilən bütün kütləvi tədbirlərdə, təlimdə, problemlərin həllində iştirak etməyə cəlb edilirlər. Valideynlər tərbiyəçilərlə birlikdə uşağın inkişafının stimullaşdırılmasında fəal iştirak edir, səy göstərirlər. Bunun üçün, ilk növbədə, qruplarda mənimsənilən bilik və bacarıqlar ailədə möhkəmləndirilir. Belə bir qarşılıqlı əməkdaşlıq uşağın əqli fəaliyyətinin zənginləşməsinə, özünəinamın yaranmasına, nəticə etibarilə, məktəb həyatına daha rahat uyğunlaşma dövrünü keçməyə təsir göstərir.

Uşaqların ailədə hərtərəfli inkişafının təmin edilməsi, onlara milli-mənəvi və dini dəyərlərin mənimsədilməsi uşaqların cəmiyyətdə xoşbəxt yaşaması üçün

şəraiti yaradır. Ailə cəmiyyətin təməlini möhkəmləndirən və ona dəstək olan əsas faktordur. Hər şeydən əvvəl ailə uşağı cəmiyyət üçün yetişdirməli, ona vətən, millət sevgisini aşılamalıdır.

Ailə ilə uşaq bağçasının birgə fəaliyyətində aşağıdakıların nəzərə alınması məqsədəuyğundur.

1. Tərbiyəçi və valideynlərin uşaqların təlim-tərbiyəsində tərəfdaş olması;

2. Tərbiyəçi və valideynlərin uşaqların məktəbəhazırlıq təhsilinin məqsəd və vəzifələrini bilməsi;

3. Tərbiyəçi və valideynlər tərəfindən uşağa kömək, hörmət və inamın göstərilməsi;

4. Valideynlər üçün vaxtaşırı maarifləndirici seminarların, dəyirmi masaların təşkili.

Valideynlərin maarifləndirilməsi, onların pedaqoji-psixoloji bilik səviyyəsinin, bacarıqlarının və vərdişlərinin artması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu, uşaqların şəxsiyyət kimi formalaşdırılmasına və hərtərəfli inkişafını təmin etmək üçün lazımi şərait yaradır.

Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin pedaqoji kollektivinin valideynlərlə apardığı işin məqsədi göstərilmişdir:

- ailə mikroiqliminin yaxşılaşdırılması;
- ailədə müsbət qarşılıqlı münasibətlərinin formalaşması;
- məktəbəqədər müəssisənin fəaliyyətində valideynlərin aktiv fəaliyyətə cəlb edilməsi;
- valideynlərin pedaqoji mədəniyyətinin onların aktiv maarifləndirilməsi yolu ilə yüksəldilməsi;

Təcrübə göstərir ki, "valideyn-uşaq" münasibətləri problemi daima aktual məsələlər hesab olunmuşdur. Aktuallıq aşağıdakılarla şərtlənir:

Birincisi, həyatının ilk günlərindən uşağın inkişafı üçün ailədə psixoloji iqlimin vacibliyi məsələsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İkincisi, ailədə uşaqları müxtəlif ailədaxili münasibətlərə və fəaliyyətə cəlb etmək üçün şərait yaranır,eləcə də uşaq özü haqqında informasiya alır, burada o özünə dair ilk qərarı qəbul edir və onun ilk sosial təbiəti inkişaf etməyə başlayır.

Üçüncüsü valideynlər arasında,valideynlər və uşaqlar arasında qarşılıqlı münasibət,davranış, fəaliyyət modelləri məktəbəqədər yaşlı uşaqlar tərəfindən qaydaların,başqa insanlarla ünsiyyət üslubunun dərk edilməsinə təsir göstərir, sonra isə xüsusi davranışa çevrilir.

Beləliklə, uşaqların milli ruhda tərbiyə olunmasında uşaq bağçası və ailə daim birgə əməkdaşlıq etməli, tələblərdə vahidliyi gözləməli, uşaqların böyüklərə hörmət, əməksevər, vətənpərvər, insanpərvər, qayğıkeş, sədaqətli, düz, doğruçul, cəld, çevik, möhkəm, sadə, təmkinli, xeyirxah, ədəbli, diqqətcil, milli-mənəvi dəyərlərə hörmət, onları qoruyaraq yaşatmaq, düşmənə nifrət və s.

kimi hisslərin tərbiyə edilməsində uşaq bağçası və ailənin birgə əməkdaşlığı böyük rol oynayır. Bu əməkdaşlıq düzgün qurularsa eyni məqsədə söykənərsə, vahidlik gözlənilərsə uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında, əxlaqi hisslərin tərbiyəsində böyük rol oynamış olar.

ƏDƏBİYYYAT

1. Baxşəliyev Ə. Azərbaycanda milli – mənəvi dəyərlərin, sosial psixoloji mahiyyəti. Elm və təhsil nəşriyyatı , 2011
2. Fətəliyev X. Ailədə milli tərbiyə . Bakı. 1996
3. Sadıqova T., Həsənova İ.H., Məmmədova K.R. Uşaq bağçasının Ailə ilə birgə işi. Bakı . 2012
4. Quliyev M.C. Məktəblilərin mənəvi tərbiyəsində ailə, məktəb və ictimaiyyətin birgə fəaliyyəti . "Maarif" nəşriyyatı. Bakı. 1987

Məqalənin redaksiyaya daxil olma tarixi: 10.09.2018
Məqalənin təkrar işlənməyə göndərilmə tarixi: 15.12.2018
Məqaləni çapa qəbul olunma tarixi: 27.12.2018
Məqaləni çapa tövsiyə edən sahə redaktorunun (və ya üzvünün) adı:
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Sədaqət Əliyeva
ADPU-nun Elmi Şurasının 15 aprel 2016-cı il tarixli 15 saylı qərarı ilə çap olunur.